

Справа ўсёй грамадскасці

Гэта было ў Гродна. Юнак Анатоль К. рос на радасць бацькам. Яны верылі, што з яго выйдзе патрыятам нашаму грамадству чалавек. Таму нярэдка даравалі сьмунь чалавечы, пецілі яго. Анатоль гэта падбалася. Ён усё больш рабіў неслухалым, пачаў прпуськаць заняткі ў школе. Каб задобрыць сына, бацькі давалі яму грошы. Хоць Анатоль не быў вялікім марнатравам, але і не вынаваўся асабліва ашчаднасцю. Мачуха ўласныя грошы, ён пачаў курчыць, гуляць у карты з сябрамі, а іншы раз і выпіваць.

Бацькі з трывогай пачалі думаць аб тым, чаму іх сын не хоча вучыцца, схільны да розных асадоў. Але, думаючы так, рашучых мер не прымалі. Карыстаючыся поўнай свабодой, Анатоль стаў на шлях хуліганства і, нарэшце, трапіў на лаву пасудымых.

На судзе ён таксама трымаў сябе набыта. — Скажыце, пасудым, — пытаўся судзьдзя, — чаму вы, знаходзячыся ў тэатры, выкрывалі неадпаведныя словы, а ў антракце справавалі пабыць міліцыянера?

— Так мне хацелася, — фанатрыста адказаў юнак.

— Згодзіся з гэтым, — спакойна працягнуў судзьдзя, — але ж вы знаходзіліся ў грамадскім месцы, срод шматлікай публікі, дзе не дазволена хуліганіць.

Твар Анатоль з ружовага паступова стаў барвовым, перакрываўся сударгай.

— А мне напляваць на ўсіх...

Члены суда пераглынуліся, а адзін з іх (гэта быў старэйшы народны засядацель) нават прынузіўся з месца і, павярнуўшыся ў бок пасудымга, доўга не спускаў з яго зазіўленых вачэй: «Зусім яшчэ юнак...»

Калі абвяснілі прыгавор, Анатоль стаў бледны, як папілет, рукі яго кануліся ўніз у шаскалях, калені дражылі. Ён спрабаваў нешта сказаць у сваё апраўданне, але замест слоў, з яго грудзей выраўся толькі пранямны стог:

— О-о-о! Што ж цяпер?..

А вось што адбылося ў горадзе Лідзе. У выхадны дзень браты Тадуш і Уладзімір Жукоўскі ў невярлым стане прыйшлі на танцы. Тут іх чакалі Браніслаў Бутрковіч і Мечыслаў Малевскі. Усё ішло добра, пакуль Тадуш Жукоўскі не пачаў біцца. Сябры прыйшлі ім на дапамогу. У выніку — моцна збілі Мікалая Баравіка і Франца Мозеля. Але на гэтым хуліганам не спынілі свае бясчымствы. Яны без усялякай прычын пачалі кідаць каменні ў вокны кватэры грамадзяніна В. Лісоўскага, а калі Лісоўскі, выйшаўшы з дому, папракнуў хуліганам, Тадуш Жукоўскі нанёс яму нажом смерцальны ўдар. На дапамогу Лісоўскаму падбег Франц Мозель. Ён хацеў падняць з зямлі таварыша, але паналіўся сам ад удару нажа Уладзіміра Жукоўскага.

Абласны суд, разгледзеўшы гэтую крымінальную справу, прыгаворыў забойцу Тадуша Жукоўскага да вышэйшай меры пакарання — расстрэлу. Па заслугах атрымаў і іншыя хуліганам.

Мы спыніліся толькі на двух прыкладах. А праявы хуліганства не абмяжоўваюцца думка гэтымі прыкладамі.

Вось, напрыклад, што піша група моладзі з вёскі Жырковічы Слонімскага раёна: «Наша моладзь у вольны час любіць паспяваць, патаццаваць, гуляць у даміню, шахматы. Але нам перахадзіць культурна аднавіць хуліганам. Вечарамі яны віхрам урываюцца ў клуб, распачынаюць брудную ляўку, бойку, Асабліва ў гэтым вызначаецца студэнт тэхнікума Аляксандр Вясёлўскі...»

На першы погляд, здаецца дзіўным, як гэта можа стацца, каб пісьменны моладзь чалавек перад якім адкрыта многа шматлікіх і светлых дарог у жыццё, раптам урываўся ў тэатр ці клуб і неспрытайна паводзіў сябе: ляўваў, штурхаўся, зневажліва студэнт тэхнікума Аляксандр Вясёлўскі...»

На наш погляд, гэта немалаважнае пытанне. Калі-б гаворка ішла толькі пра аднаго хулігана, скажам, Тадуша Жукоўскага, тады зашлім было-б і ўспамінаць пра яго. Але, ня жаль, у нас ёсць няшмала жукоўскіх. Вось што павіна насяржоваць нашу грамадскасць.

Спраўды, ці не з'яўляюцца агідныя паводзіны хулікоўскіх вынікаў фармілізма і верагледнасці ў выхавальнай рабоце? Пачнем з выхавання ў сям'і.

Пасля таго, як асудзілі Анатоль К., мы наведлі яго бацькоў. Нас сустраў Аляксандр Трафімавіч — бацька Анатоль. Вельмі змяніўся гэты чалавек. Твар змарнеў, некалі жывыя вочы тапа галазель у адну кропку. Адабітак пакут ляжаў і на твары маці, яшчэ зусім маладой жанчыны. Яны, не перастаючы, думалі пра сваё адзінства, пра то, што здарылася з іх адзіным сынам Анатолем.

— А вельміце, — загарыў, нарэшце, глухім голасам Аляксандр Трафімавіч, — ва ўсім вінаваты мы самі.

— Адзін ён у нас, разумееце, — перабіла маці. — Вось мы яго і пецілі...

Гэтым сказана многае. Характэрна, што ў пераважнай большасці ў суд трапляюць маладыя людзі, якія не жадаюць выконваць элементарных правіл грамадскага парадку. Адбываецца гэта таму, што першыя значныя крокі гэтых юнакоў не абмяркоўваюцца ў калектывах, не асуджаюцца грамадскімі арганізацыямі.

Узяць да прыкладу таго-ж Анатоль. Безумоўна, ва ўсім вінаваты пачаў з усё ён сам. Але ж негала пакінуць у банку школу, камсамольскую арганізацыю, членам якой лічыўся зайзваны хуліган Няўжо яны не павіны неслі адказнасць за хуліганства? Сіла школы, камсамола іных грамадскіх арганізацый выклочна якая.

І сілу гэтую трэба выкарставаць упоўнай меры.

Нам трэба смаяль умяшвацца ў жыццё моладзі, вывучаць яе духоўныя набыткі, свечасова прыходзіць ў на дапамогу, навучыць яе выкамоу ляскаму запавету, што моладзь павіна ішоўкі карыстацца правамі грамадзяніна і сацыялістычнай дзяржавы, але і адкаваць на клопаты народа, Радзімы сваёй сумленнай працай, сваёй увагай да грамадскіх парадакаў.

А. САЛАУЕ.

Старэйшы самадзейны пейзажыст

Апошнія прыгожыя дні восні, пажоўклыя барокі, піхія туманная раіцца на беразе ракі, піхотная зеляніна паголіванага веснавага дня — вось далёка не поўны пералік паэтычных матываў барысаўскага самадзейнага мастака А. Крчэўскага.

Мара стаць мастаком прывяла юнака Крчэўскага ў Кіеўскую школу малявання. Вялікі ўплыў зрабіў на яго вядомы рускі пейзажыст Юраскі, які быў у той час выкладчыкам у школе і шмат зрабіў для ўдасканалення жывапіснага майстэрства пачынаючага мастака. Але закончыць вучылішча не ўдалося. А. Крчэўскі быў выключаны са школы за ўдзел у распаўсюджванні нелегальнай літаратуры. Пазней ён здае экзамен пры Мінскай гімназіі на званне настаўніка, і з 1918 года працуе педагогам у школах Мінскай вобласці: у Барэзінскім, Барысаўскім і іншых раёнах. Прауючы настаўнікам, увес свой вольны час ён аддае любімай справе.

З пейзажаў мастака, упершыню экспанаваных на выставі, прысвечанай 30-годдзю БССР, захавалі на сьебе ўвагу «Вясенні матыў», «Вечар». Яны хававалі гледча лірычным успрыманнем прыроды. Асабліва ўдалыя з іх «Вечар», напісаны ў мяккіх серабрыстых тонах.

Паспяхова працаваў мастак і ў графіцы, аб чым сведчыць серыя графічных пейзажаў, паказаных на абласной выставі самадзейных майстроў у 1952 годзе — «Нова-Барысаў», «Маладыя барокі», «Лес», «Вясковы пейзаж».

Матывы карцін А. Крчэўскага вельмі простыя. Ён знаходзіць у самым звычайным кутку прыроды своеасабліваю прыгажосць, раскрывае яе прыгажосць.

Заслужаную ацэнку атрымаў пейзажыст, выстаўлены на абласной выставі самадзейных майстроў прыкладнага і вывучэннага мастацтва ў 1955 годзе: «Украіна лесу», «Зімовае змярканне», «Асенні вечар» і рад графічных замалёвак. Мастак не капіруе натуру. У кожным з пейзажаў ён імкнецца раскрыць эстэтычны настрой. Узяць хоць-бы такі пейзаж, як «Зімовае змярканне». Сюжэт яго не складаны: украіна вёскі, дрэвы, ахутаныя інеем, у далечыні ледзь-ледзь прыкметны агеньчык, адзіночкі вербы вылучаюцца сілуэтам на фоне вярчэня неба. Увес пейзаж авенны цім лірычным настроем.

Няма таго-ж кутка прыроды ў Барысаўе, які не быў-бы зямлем мастака. Мастак а самага ранку можа сустраць пажоўлага чалавечка, які спыняецца за горад з зношаным у руцэ. Негледзячы на свой узрост, ён нястомна працуе, стварае ўсе новыя і новыя творы. Не было той выставкі, у якой-бы А. Крчэўскі не ўдзельнічаў. Свой вопыт ён перадае маладому пакаленню. Вучні школы, дзе выкладае А. Крчэўскі, з вялікай любоўю і ўдзячнасцю аднаваюцца аб сваім настаўніку. Урад выказаў яму працу, узнагародзіўшы ордэнам Леніна.

Мастак прымае дзейны ўдзел у грамадскім жыцці горада. Па яго ініцыятыве неаднаразова арганізаваліся гарадскія выставкі вывучэннага мастацтва.

З вялікім натхненнем прысвечана мастак да выставкі 1957 года, прысвечанай сарагоддзю савецкай улады.

В. КРАЦОУ.

У Венгерскай Народнай Рэспубліцы праводзіць месячны венгерска-польскі дружбы. У сталіцы рэспублікі — Будапешце, у іншых гарадах і многіх вёсках адбыліся ўрачыстыя ве...

Вацыма польскага рабочага

У пачатку 30-х гадоў у Польшчы быў аб'яўлены конкурс на лепшы дзёнік аб жыцці сялян, беспрацоўных і эмігрантаў. Надаўна частка гэтых цікавых запісак была выдана ў зборніку «Гэта было ўчора». Аўтары запісак — людзі розныя па паходжанню, прафесіі, уменню раскаваць аб сваім жыцці, але ёсць у іх многа агульнага — простая і бясхитрасная слоўны аб народнай галечы, крыўдзе, уніжэнні чалавечка ва ўмовах капіталістычнай рэчаіснасці.

На гэтую-ж тэму напісаны ўспаміны Альбіна Бобрука «Маці і сын» (Дзяржаўны выдавецкі інстытут, Варшава, 1954 г.). Але калі зборнік «Гэта было ўчора» праскочыў безымяннымі роспачу, нявер'ем у затрыты дзень, дык кніга Бобрука глыбока антыматэрыяна. «Маці і сын» — хвалючая і прадэвіяна аўтабіяграфія падпольшчыка-рэвалюцыянера.

Альбін Бобрук прайшоў складаныя жыццёвыя шляхі. Наратзіў ён у сям'і рамесніка, Бацька ледзь-ледзь зводзіў канцы з канцамі, каб пракарміць вялікую сям'ю, а потым трапіў у турму, адкуль вярнуўся хворым. Некалькі месяцаў папрацаваў ён на электрастанцыі, і зганіў у ад няшчаснага выпадку. Улада з жабрацкаю торбай за плячамі, упоўтай ад сваіх дзядзь, вандравала па прасёлках дарогах, а дзедзі пасля і кулячых кароў, збіралі на полі мёрзлую бульбу...

Здаецца, мы ўжо не раз чыталі аб падобным жыцці ў мастацкіх творах. І тым не менш успаміны Альбіна Бобрука захаляюць чытача вельмі прадэвіяна, свежаасці і перакананасцю. Бобрук анаваў аб сваіх дзядзьках гадах, вучоўе ў рамесніцкай школе, першых дзядзьках камуністаў-падпольшчыкаў.

Далей пайшлі дні бурлівай і кіпучай працы. Бобрук хутка ўключыўся ў грамадскае жыццё вывучэннага горада.

Амаль два гады працаваў Альбін Бобрук у Беларусі — спачатку ў лясніцкім навае, а пасля на лясавозаводзе «Пролетарыяў» у Мазыры. У дні Вялікай Айчыннай вайны ён трапіў у польскую армію Сікорскага. Разгадаўшы намер польскіх рэакцыйных колаў, Бобрук уцеў з лагера і зняшоў прытулак і працу ў казахскім калгасе. Тут ён працаваў камбайнерам, быў механікам у шахце, а ў 1945 годзе вярнуўся на польскую зямлю, дзе яму даверылі важны ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва. «Наша рэчаіснасць пераагнула ўсе межы спадзяванняў», — усклікае аўтар, заваршачы прадэвіяную гісторыю свайго цыжэка і гераічнага жыццявага шляху.

Хоць кніга «Маці і сын» напісана і не пісьменнікам-прафесіяналам, але чытаецца яна з вялікай цікавасцю і хваляваннем. Перад намі сапраўдны поўнацінавы мастацкі твор. За кнігу «Маці і сын» Бобрук прысуджана Дзяржаўная прамія ў галіне літаратуры. Вядомы польскі крытык Ежы Андэжэўскі пісаў аб яго творы: «Гэта мудрая, глыбока чалавечая кніжка з'яўляецца ў нашай літаратуры адным з найбольш гроных і аповеснававаў супраць жыцця і ладу ў лаберасіўскай Польшчы».

Далей пайшлі дні бурлівай і кіпучай працы. Бобрук хутка ўключыўся ў грамадскае жыццё вывучэннага горада.

Амаль два гады працаваў Альбін Бобрук у Беларусі — спачатку ў лясніцкім навае, а пасля на лясавозаводзе «Пролетарыяў» у Мазыры. У дні Вялікай Айчыннай вайны ён трапіў у польскую армію Сікорскага. Разгадаўшы намер польскіх рэакцыйных колаў, Бобрук уцеў з лагера і зняшоў прытулак і працу ў казахскім калгасе. Тут ён працаваў камбайнерам, быў механікам у шахце, а ў 1945 годзе вярнуўся на польскую зямлю, дзе яму даверылі важны ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва. «Наша рэчаіснасць пераагнула ўсе межы спадзяванняў», — усклікае аўтар, заваршачы прадэвіяную гісторыю свайго цыжэка і гераічнага жыццявага шляху.

Хоць кніга «Маці і сын» напісана і не пісьменнікам-прафесіяналам, але чытаецца яна з вялікай цікавасцю і хваляваннем. Перад намі сапраўдны поўнацінавы мастацкі твор. За кнігу «Маці і сын» Бобрук прысуджана Дзяржаўная прамія ў галіне літаратуры. Вядомы польскі крытык Ежы Андэжэўскі пісаў аб яго творы: «Гэта мудрая, глыбока чалавечая кніжка з'яўляецца ў нашай літаратуры адным з найбольш гроных і аповеснававаў супраць жыцця і ладу ў лаберасіўскай Польшчы».

Далей пайшлі дні бурлівай і кіпучай працы. Бобрук хутка ўключыўся ў грамадскае жыццё вывучэннага горада.

Амаль два гады працаваў Альбін Бобрук у Беларусі — спачатку ў лясніцкім навае, а пасля на лясавозаводзе «Пролетарыяў» у Мазыры. У дні Вялікай Айчыннай вайны ён трапіў у польскую армію Сікорскага. Разгадаўшы намер польскіх рэакцыйных колаў, Бобрук уцеў з лагера і зняшоў прытулак і працу ў казахскім калгасе. Тут ён працаваў камбайнерам, быў механікам у шахце, а ў 1945 годзе вярнуўся на польскую зямлю, дзе яму даверылі важны ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва. «Наша рэчаіснасць пераагнула ўсе межы спадзяванняў», — усклікае аўтар, заваршачы прадэвіяную гісторыю свайго цыжэка і гераічнага жыццявага шляху.

Хоць кніга «Маці і сын» напісана і не пісьменнікам-прафесіяналам, але чытаецца яна з вялікай цікавасцю і хваляваннем. Перад намі сапраўдны поўнацінавы мастацкі твор. За кнігу «Маці і сын» Бобрук прысуджана Дзяржаўная прамія ў галіне літаратуры. Вядомы польскі крытык Ежы Андэжэўскі пісаў аб яго творы: «Гэта мудрая, глыбока чалавечая кніжка з'яўляецца ў нашай літаратуры адным з найбольш гроных і аповеснававаў супраць жыцця і ладу ў лаберасіўскай Польшчы».

Далей пайшлі дні бурлівай і кіпучай працы. Бобрук хутка ўключыўся ў грамадскае жыццё вывучэннага горада.

Амаль два гады працаваў Альбін Бобрук у Беларусі — спачатку ў лясніцкім навае, а пасля на лясавозаводзе «Пролетарыяў» у Мазыры. У дні Вялікай Айчыннай вайны ён трапіў у польскую армію Сікорскага. Разгадаўшы намер польскіх рэакцыйных колаў, Бобрук уцеў з лагера і зняшоў прытулак і працу ў казахскім калгасе. Тут ён працаваў камбайнерам, быў механікам у шахце, а ў 1945 годзе вярнуўся на польскую зямлю, дзе яму даверылі важны ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва. «Наша рэчаіснасць пераагнула ўсе межы спадзяванняў», — усклікае аўтар, заваршачы прадэвіяную гісторыю свайго цыжэка і гераічнага жыццявага шляху.

Хоць кніга «Маці і сын» напісана і не пісьменнікам-прафесіяналам, але чытаецца яна з вялікай цікавасцю і хваляваннем. Перад намі сапраўдны поўнацінавы мастацкі твор. За кнігу «Маці і сын» Бобрук прысуджана Дзяржаўная прамія ў галіне літаратуры. Вядомы польскі крытык Ежы Андэжэўскі пісаў аб яго творы: «Гэта мудрая, глыбока чалавечая кніжка з'яўляецца ў нашай літаратуры адным з найбольш гроных і аповеснававаў супраць жыцця і ладу ў лаберасіўскай Польшчы».

Далей пайшлі дні бурлівай і кіпучай працы. Бобрук хутка ўключыўся ў грамадскае жыццё вывучэннага горада.

Амаль два гады працаваў Альбін Бобрук у Беларусі — спачатку ў лясніцкім навае, а пасля на лясавозаводзе «Пролетарыяў» у Мазыры. У дні Вялікай Айчыннай вайны ён трапіў у польскую армію Сікорскага. Разгадаўшы намер польскіх рэакцыйных колаў, Бобрук уцеў з лагера і зняшоў прытулак і працу ў казахскім калгасе. Тут ён працаваў камбайнерам, быў механікам у шахце, а ў 1945 годзе вярнуўся на польскую зямлю, дзе яму даверылі важны ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва. «Наша рэчаіснасць пераагнула ўсе межы спадзяванняў», — усклікае аўтар, заваршачы прадэвіяную гісторыю свайго цыжэка і гераічнага жыццявага шляху.

Хоць кніга «Маці і сын» напісана і не пісьменнікам-прафесіяналам, але чытаецца яна з вялікай цікавасцю і хваляваннем. Перад намі сапраўдны поўнацінавы мастацкі твор. За кнігу «Маці і сын» Бобрук прысуджана Дзяржаўная прамія ў галіне літаратуры. Вядомы польскі крытык Ежы Андэжэўскі пісаў аб яго творы: «Гэта мудрая, глыбока чалавечая кніжка з'яўляецца ў нашай літаратуры адным з найбольш гроных і аповеснававаў супраць жыцця і ладу ў лаберасіўскай Польшчы».

Далей пайшлі дні бурлівай і кіпучай працы. Бобрук хутка ўключыўся ў грамадскае жыццё вывучэннага горада.

Амаль два гады працаваў Альбін Бобрук у Беларусі — спачатку ў лясніцкім навае, а пасля на лясавозаводзе «Пролетарыяў» у Мазыры. У дні Вялікай Айчыннай вайны ён трапіў у польскую армію Сікорскага. Разгадаўшы намер польскіх рэакцыйных колаў, Бобрук уцеў з лагера і зняшоў прытулак і працу ў казахскім калгасе. Тут ён працаваў камбайнерам, быў механікам у шахце, а ў 1945 годзе вярнуўся на польскую зямлю, дзе яму даверылі важны ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва. «Наша рэчаіснасць пераагнула ўсе межы спадзяванняў», — усклікае аўтар, заваршачы прадэвіяную гісторыю свайго цыжэка і гераічнага жыццявага шляху.

Хоць кніга «Маці і сын» напісана і не пісьменнікам-прафесіяналам, але чытаецца яна з вялікай цікавасцю і хваляваннем. Перад намі сапраўдны поўнацінавы мастацкі твор. За кнігу «Маці і сын» Бобрук прысуджана Дзяржаўная прамія ў галіне літаратуры. Вядомы польскі крытык Ежы Андэжэўскі пісаў аб яго творы: «Гэта мудрая, глыбока чалавечая кніжка з'яўляецца ў нашай літаратуры адным з найбольш гроных і аповеснававаў супраць жыцця і ладу ў лаберасіўскай Польшчы».

Далей пайшлі дні бурлівай і кіпучай працы. Бобрук хутка ўключыўся ў грамадскае жыццё вывучэннага горада.

чары і шоды працоўных. У Будапешце ў вечарах і сходах прынялі ўдзел члены савецкай дэлегацыі, якія прыбылі на святкаванне месініка. На адмыку: на вечары ў Доме культуры Уйгурскай шпэццеткашчына-фабрыкі. Член савецкай дэлегацыі Герой Савецкага Саюза А. П. Мярсьеў па просьбе аднаго з удзельніц вечара стаў аўтаграф на кнізе Б. Палыяго «Аповесці аб сапраўдным чалавеку». Фотахроніка ТАСС.

Новы спектакль

Магілёўскі абласны драматычны тэатр паставіў новы спектакль па п'есе М. Малярскага і Д. Халенды «Нашчынныя выдасці».

У п'есе расказваецца аб пільнасці, аб высокародных якасцях савецкіх людзей.

Спектакль паставіў рэжысёр А. Раецкі, аформіў мастак В. Акулаў. У ім удзельнічаюць артысты І. Мыздзельскі, Т. Сонін, А. Лагашоў, С. Каленскі, Ю. Гальперына і іншыя.

Па слядах неапублікаваных пісем

Рэдакцыя атрымала пісьмо ад чытача нашай газеты П. Бародзі, у якім расказваецца аб дрэннай рабоце Вагінскай хаты-чытальні Жудалюкага раёна.

дзееў паведаміў рэдакцыі, што факты, указаныя ў пісьме, шалкам павердлівыя. Загладзіў Вагінскай хаты-чытальні тав. Барташэвіч ад работы вызвалены. Прыняты заходы па наладжанні работы хаты-чытальні.

3 ЗАМЕЖНОЙ ПОШТЫ

Універсітэты закрыты

Зачніліся масіўныя дзверы старажытнага ўніверсітэта ў Саламанцы. Калі яго дот на варце стаяць конныя жаандары: гоў, які сабраўся, сустраў іх не вельмі скданымі вольнікам. Так піша іспанскі рэспубліканскі газет «Тайме» і далей рывывае: «Вывішнюю адукацыю...»

у іспанскіх рэакцыйных газетах і паказанні ўніверсітэцкіх заваў падкопы «цывілізацыя». На сарвае правабаванні студэнтаў іржоніа. Гаворка ідзе толькі аб лавоў, аб свабодзе навучнага вае...

Студэнты пратэстуюць супраць хвабнага гаспадарання прадстаўніцкай фалангі на ўніверсітэце. Дзёў доўга да забастоўкі фалангісты зрагартуноўна чыстку бібліятэкі Мадрыда. Іспанскі ўніверсітэт і забралі адтуль усе амальныя творы. Тут былі не толькі і Марка і Фейрбах, але і творы Франца Штэфана, Стэндала, Горкага і Аналя Франса. У Севільі па патрабаванню савецкіх кіраўнікоў фалангі звольнены і некаторыя выкладчыкі ўніверсітэта, таксама не вынаваўся асабліва блодай думкі. Рэктар Мадрыдскага ўніверсітэта Фернандо Ганзаго, вядомы іспанскі юрст, высланы за 300 кілометраў Мадрыда па загаду самога генерала ніко, таксама, трэба думаць, чырвоныя аянк не з'яўляюцца. Ён вядомы і манархічным перакананнямі. Але высвятляецца, не прыняў досыць энер-

гічных мер для ліквідацыі забастоўкі студэнтаў і нават пратэстаў супраць некаторых яўна незаконных дзеянняў фалангі.

У загадзе аб закрыцці Мадрыдскага ўніверсітэта гаворчыцца, што ў сенах ўніверсітэта «распаўсюджваліся шкодныя лісты». Гэта — лісты са свабодалюбымі вершамі вядомага паэта Сатарнеса.

У каліні ліставага мінулага года ў актывай зале таго-ж Мадрыдскага ўніверсітэта адбыўся сход маладых паэтаў, боладзца якіх былі студэнтамі ўніверсітэта. Тут прысутнічалі і студэнты суседняй духоўнай акадэміі. Сход прыняў павстанова аб неабходнасці адмены цэнзуры, адзначыў, што нармальнае развіццё літаратуры і навуковай думкі немагчыма пры існуючым разгуле цэнзуры. Сход быў разаваным паліцыяй. Гэта выклікала абурэнне ўсяго студэнцтва і ў канчатковым выніку прывяло да забастоўкі. Патрабаванні студэнтаў вызначваюцца памяркова, на некаторыя з іх выклікаюць асабліваю цікавасць. Студэнты, напрыклад, патрабуюць ліквідацыі інквізіцыйнага судзілішча.

Інквізіцыя... Гэтае слова не толькі ў дадкім мінулае лічылася злавіскам. Інквізіцыйны трыбунал калі год назад адобулен у Іспаніі. Праўда, людзей жыўчым пакуль што не спалываюць, але ў горадзе Овельда быў інадаўна выпалак асуджанага жанчыны за чараўніцтва. Так што цяжка прадбачыць, што можа здарыцца ў недалёкім часе. Магчыма, «рэтэякаў» зноў будуць спалываць на іспанскіх палочках.

Ст